

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Abril / 1995 - núm. 178

SETMANA DE

PASSIÓ

MEL I SUCRE - Abril, núm. 178. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48.
Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: muntatge sobre la Setmana Santa

Contracoberta: fotografies des de l'aire de Consolació i la zona que l'enrevolta el dia del Quart Diu-menge del 95.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'Antany
- Contau contes, per F. Comas
- Ajuntament, per G. Sànchez
- A l'espera d'un agrupament escolta a Sant Joan, per N. Torres
- Meteorologia. «Any de ponent, any dolent», per M. Company i M. Alzamora
- El pla de desenvolupament de la Zona 5B
- Toponímia santjoanera. Son Font (i II), per F. Canuto Bauzà
- Dos dits de seny. De la cultura del *pelotazo*
- Excursió, per J. Moratinos i J. Sastre
- Trobada a Can Tronca dels Quintos. 1995, per B. Mates Sastre
- Mel i sucre, dolcet dolcet, per J. Bauçà
- Som conscients que l'alcoholisme és una malaltia greu?, per Domingo Fontirroig
- Agenda

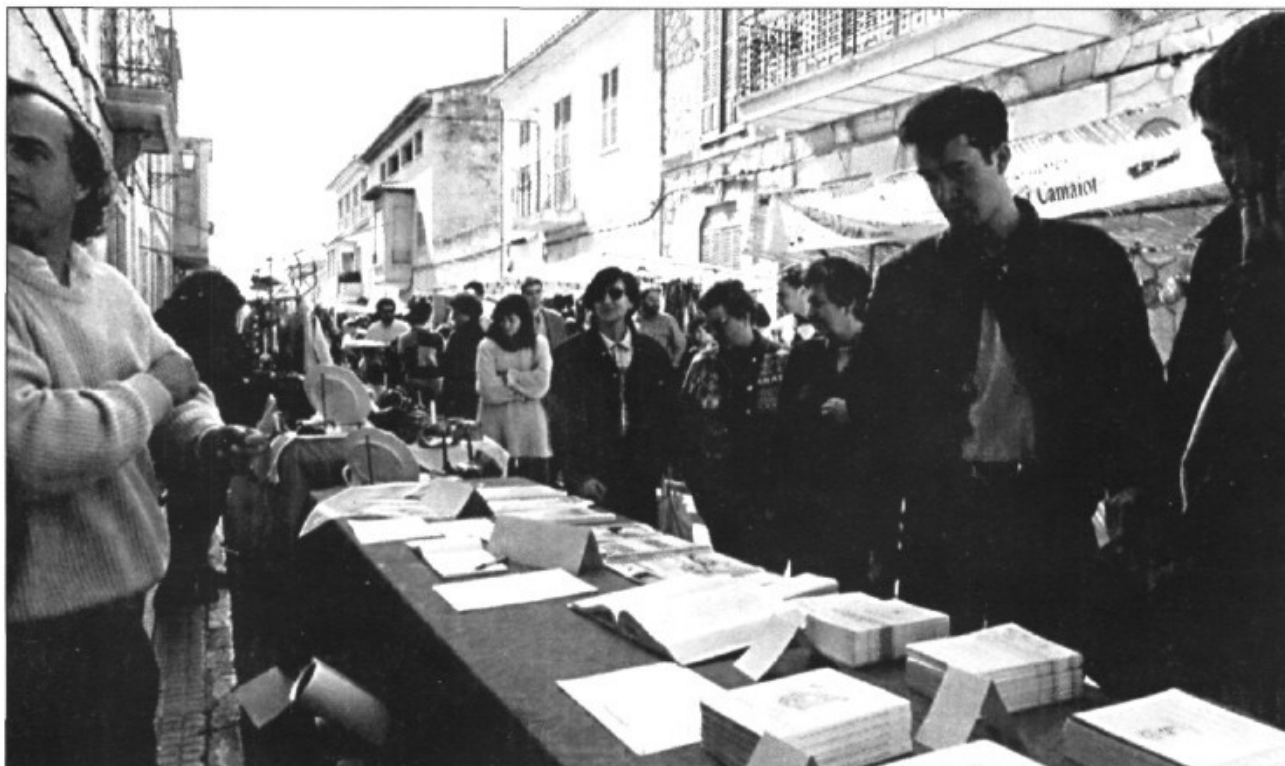
**EL CONSELL DE REDACCIÓ
ES REUNIRÀ
DIA 26 D'ABRIL,
A LES 21.30 H,
AL CASAL SOCIAL.
ELS COL·LABORADORS HI
ESTAU CONVIDATS**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

- L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.
- Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

El col·lectiu Teranyines es presentà en públic durant la festa del Quart Diumenge, muntant una paradeta a la fira i a Consolació.

— Per la festa del Quart Diumenge el col·lectiu Teranyines va fer la seva presentació pública. Va posar una paradeta, a la fira i a Consolació, amb llibres i publicacions locals perquè tant el públic de la vila com l'extern pogués descobrir en què consisteix això de les Teranyines, a més de repartir un petit díptic informatiu sobre el tema. Per a aquell dia el col·lectiu havia previst la presentació dels *Goigs a la Mare de Déu de Consolació* que ha preparat el santjoaner Joan Bauzà Barceló, «des Carreró», però per qüestions tècniques s'ha decidit que es farà un poc més endavant. També hem sabut que un llibre sobre costums i anècdotes dels anys pre-turístics, que ha escrit Carles Costa, ja és a la impremta. Esperem que el proper nombre de *Mel i sucre* us puguem informar que ja hi ha dues noves publicacions al carrer.

— Durant el mes de març han estat notícia els eixams que s'han format al campanar de l'església parroquial. Enguany, que sapiguem, almenys n'han sortit cinc, alguns dels quals ja tenen propietari i ben aviat li produiran mel. Era tot un espectacle veure com, a base de molta paciència, recollien el nou grup format per milers i milers d'abelles. Es veu que l'eixam del rellotge és enorme i molt prolífic.

— Està previst que durant la setmana de l'Àngel, és a dir del 23 al 30 d'abril està previst que se celebri la festa del llibre. Segurament hi haurà activitats a la biblioteca, a l'escola i el col·lectiu Teranyines potser durà a terme alguna conferència dedicada a la història de Sant Joan. A més a més, durant tota la setmana a Ca na Blanch hi haurà una paradeta especial per a la venda de llibres amb un 10% de descompte.

— Antoni Karmany, sub-campió d'Europa de veterans, ha entrat a formar part del Club Ciclista Moscardi-Bicicletes Caldentey, considerat l'equip més potent de les Balears. Esperem que la trajectòria d'enguany sigui, com a mínim, igual que la de l'any passat. Ell i els corredors del club de Sant Joan ja fa alguns mesos que es preparen a fons per les nostres carreteres amb la finalitat d'aconseguir la millor forma per a la campanya que ja és a punt de començar.

La quasi totalitat de constructors santjoaners s'han unit per formar una empresa de venda de material de construcció.

nostra vila millor podrà ser el futur per a tothom.

— La revista mensual de Puigpunyent i Galilea *Galatzó* va celebrar una festa per a la presentació del seu número 100 el passat diumenge 2 d'abril. En aquesta festa hi hagué coca, vi, una taula rodona, imatges en vídeo i música en directe. Des d'aquí els donam la nostra enhorabona.

— El *Diario de Mallorca* del 26 de març va dedicar un reportatge a la santjoanera Maria Company Estelrich, «Turricana», per la seva dedicació a l'art floral. Na Maria recull tota casta de branques, arbusts i plantes per convertir-los en elements de decoració. Després d'un primer assecat les coloreja i finalment en conforma diversos tipus de centres, rams i composicions decoratives. Molt de vosaltres en pogueren veure un bona mostra a la fira del Quart Diumenge.

Na Maria «Turricana» ha obert un negoci dedicat a l'art de les flors seques.

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

**Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venda d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...**

— Els Quintos han celebrat la seva setmana gran de forma habitual. Enguany han tengut la seu situada prop de cal Ferrer Mena. Hem pogut saber que els quintos d'enguany varen vendre dos-cents quilos de taronja que havien trobat dins una caseta preparades perquè els que els de l'any que ve els havien d'emprar com a municció contra ells. Suposam que l'ensurt dels quintos del 96 ve degué ser majestuós quan no trobaren els projectils que tan bé havien guardat. El dilluns de Pasqua els quintos fer el tradicional recorregut per la vila captant panades.

Els Quintos passejaren el mè el dia del Ram.

— L'Associació de Pares d'Alumnes del col·legi de Son Juny haurà realitzat per al 14 d'abril el sorteig d'un cabrit o d'un sopar per a dues persones o d'un lot de llibres per tal d'adquirir una vídeo-càmera per a l'escola. El proper nombre us informarem de qui ha estat el guanyador.

— El 2 d'abril va tenir lloc el tradicional motocròs Trofeu Primavera que organitza la Peña Motorista Sant Joan. La carrera va tenir com a guanyadors en Jordi Lorenzo, a la categoria d'alevins; en Xisco Cardell, a la de juvenils; en David Taltavull, a la de 125 cc; i en Pep Carrió, a la de 250 cc. El circuit de Binifarda quedà envaït per aficionats locals i de tot Mallorca per veure les espectaculars evolucions els pilots.

— Quan llegireu aquestes línies la Setmana Santa ja haurà arribat al final. De totes maneres, convé recordar que s'havien previst tota una sèrie d'actes que varen tenir l'esclafit al matinal del dia Pasqua. El Club d'Esplai, la Parròquia i l'Ajuntament posaren el seu gra d'arena perquè la processó del Divendres Sant es duqués a terme, amb la participació de les Cambreres de la Mare de Déu (vestit negre), la confraria de la Sant Faç (vestit blau i blanc), la de Dolorosa (vestit blanc i malva) i la del Beat Ramon Llull (vermell i negre). Mes d'un centenar de persones sortiren en aquesta pelegrinació de Consolació a l'església Parroquial. També s'haurà duit a terme el Davallament. La processó de l'encontre, l'Hora Santa, les misses del Dijous Sant i del Divendres Sant, els sermons, haureu menjat panades, robiols, frit, costelles... En poques paraules, a hores d'ara ja haureu pogut pair a la perfecció, si no heu fet excessos, les festes de Pasqua.

<p>PLANXA • PINTURA</p> <p>Rafel gaià gaià</p> <p>Gràcies per la seva confiança</p> <p>C/. Solanda, 31 • Tel. 52 65 35</p> <p>servei de Grua: Verger Tel. 64 74 01</p> <p>Carrosseria i Pintura Autoritzada</p> <p>GARANTIZAT</p> <p>07240 - SANT JOAN - Mallorca</p>	 <p>JAUME SASTRE BAUZA Llanterner i Pintor</p> <p>C/ Josep Rosselló i Ordines Tel.: 52 65 53 Sant Joan</p>
---	--

— El dia 2 d'abril la metgessa santjoanera Catalina Mieras Barceló va rebre el premi a la Dona Progressista, que organitza la Federació de Dones Progressistes. Na Catalina Mieras és llicenciada en Medicina i cirurgia, especialitzada en dermatologia i venereologia. És coneguda pels seus estudis sobre la SIDA i sobretot perquè el 1982 diagnosticà el primer cas d'aquesta malaltia a l'Estat espanyol. Com molts deveu saber la metgessa Mieras resideix i dur a terme la seva tasca professional a Barcelona.

— Segons hem pogut saber tant els tractors com la maquinària autopropulsada, com els remolcs i altres vehicles agrícoles especials (excepte motocultors) hauran de passar la revisió ITV si tenen més de 8 anys d'antiguitat des de la data de matriculació. Els que en tinguin més de 16 l'hauran de passar cada any.

— El 26 de març es va celebrar la festa del Quart Diumenge, inclosa en el calendari turístic. Les activitats organitzades per l'Ajuntament, amb la col·laboració de la Parròquia i de diferents

Biaixos i capgirons tancà la Mostra de teatre pel Quart Diumenge.

entitats del poble, començaren el dissabte amb un Carrousel de la Policia Muntada de Palma, que va tenir lloc al camp de futbol. Tot seguit a la plaça de la Constitució hi va haver un partit de futbol entre els equips de Sant Joan i Montuïri. Al vespre, a la Casa de Cultura, el grup teatral local Biaixos i Capgirons va tancar la Mostra de Teatre amb la representació d'*En Llorenç malcasadís i na Sussaina des fil*. En acabar, a la plaça de la Constitució hi va haver ball amb el grup Los Caravana.

El dia 26 les activitats començaren amb una missa concelebrada a Consolació, amb sermó de Bartomeu Tauler. A la sor-

tida de l'ofici els columbòfils de la vila amollaren coloms i el grup Aires de Pagesia va sonar i ballar a l'explanada. A migdia les autoritats locals acompanyaren les autoritats autonòmiques per la IV Fira d'Artesania i Mostra, Festa del Quart Diumenge. Havent dinat la banda de música de Montuïri va oferir un concert a Consolació, a l'intermedi del qual es lliuraren els premis als al·lots de l'escola que havien participat al concurs sobre la Mare de Déu de Consolació i als guanyadors del XXIII Certamen Poètic Verge de Consolació. La festa s'acabà amb un ball d'aferrat a la plaça de la Constitució amenitzat pel conjunt local Carrutxa.

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

ORNAMENTALS

Cal esmentar, ara i aquí, que l'Ajuntament de Sant Joan s'ha gastat quasi dos-cents mil pessetes amb l'edició de dos especials informatius sobre la festa del Quart Diumenge, que han sortit publicats al *Diario de Mallorca* i a l'*Ultima Hora*.

— La parròquia de Sant Joan, amb motiu de la Setmana Santa i Pasqua, ha editat un programa d'activitats: Diumenge del Ram, Dimecres Sant, Dijous Sant, Divendres Sant, Vigília Pasqual, Diumenge de Resurrecció... i, a més a més, s'hi inclouen tota una sèrie d'escrits de caire religiós per tal d'incitar a la reflexió dels seus feligresos.

— El tema de la «casetta» d'en Gilet ha continuat sent notícia durant el mes de març, ja que la premsa mallorquina i més concretament el *Diario de Mallorca* va fer públic que el batle de Sant Joan, Biel Mora, feia comptes multar el diputat Gilet per haver construït un xalet il·legal. Segons deia aquest mateix diari, la Comissió Insular d'Urbanisme va remetre a l'Ajuntament un escrit en què es deia que el polític del PP tenia dos mesos per regularitzar la situació de la nova construcció aixecada a una zona rústica amb un simple permís de reforma. Segon declaracions del batle Mora la multa que ell pot imposar va d'un mínim de cinc mil pessetes a un màxim de 250.000 ptes.

El xalet d'en Gilet encara és notícia. Potser el batle Mora el multarà perquè no va respectar el permís que l'Ajuntament li havia atorgat.

Pocs dies després que hagués sortit a la llum pública aquesta informació en vàrem poder llegir una altra, aquesta vegada a l'*Ultima Hora*: «Gilet sol·licita una ampliació de llicència de la seva casa de camp. El Col·legi Oficial d'Arquitectes ha segellat el projecte d'un habitatge unifamiliar». El nou projecte presenta un total de 137,4 m² en planta baixa i una alçada de 5 m. Segons el rotatiu, l'Ajuntament de Sant Joan té un termini de dos mesos per resoldre l'acceptació d'aquesta sol·licitud d'ampliació de llicència.

— El CE Sant Joan de tercera regional continua la seva extraordinària campanya. Els partits que ha disputat el mes de març es compten per victòries, la qual cosa fa que mantingui una més o menys còmode segon lloc de la classificació. Els resultats del mes passat han estat els següents: Sencelles 2 - Sant Joan 4; Sant Joan - Son Cotoner (suspès perquè el rival no es va presentar); C. San Pedro 1 - Sant Joan 3; i Sant Joan 2 - Peguera 1.

FUSTERIA

Rafel Dalmau

Fusteria en general i
mobles de cuina

Carrer dels Molins, 4
Tel.: 52 63 85

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer de l'Amistat
Tel.: 52 63 00
Sant Joan

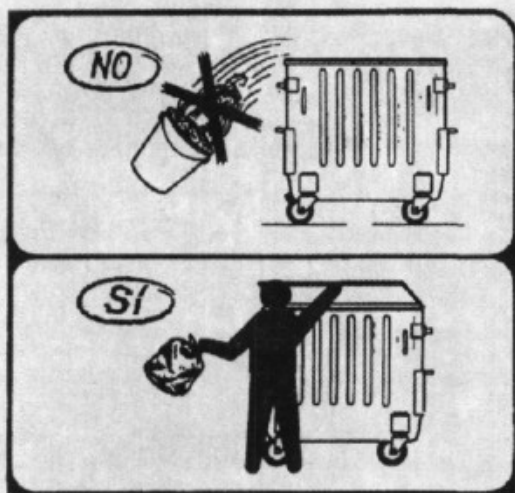
— El diumenge dia 19 de març la revista *Brisas* de l'*Ultima Hora* dedicava un extens reportatge al santjoaner Rafel Soler Gayà a ran del llibre que li ha publicat l'Autoritat Portuària amb el títol de *Curiositats del Port de Palma*. En aquest llibre es mostren tots aquells antecedents històrics del port palmesà i consta de set sèries que van des de plànols històrics fins als rellotges de sol que hi ha espargits per tot el moll.

— El camí de Binifarda, que el mal temps va destruir parcialment, és a punt d'asfaltar. Les maquinotes d'en Cion Mascaró han acondicionat tot el camí per tal de millorar-ne l'estat d'abans que les pluges torrencials de l'any passat el deixassin gairebé impracticable. Ara en alguns trams és molt més ample.

— Hem sabut que els lladres han fet acte de presència per algunes zones de la foravila santjoanera. Que sapiguem només «manllevat» estris i material agrícola.

— L'activitat política durant les darreres setmanes ha estat frenètica. De moment, l'única cosa que sabem cert és que el PP presentarà Biel Mora com a cap de llista, que el d'Unió Santjoanera serà Joan Matas i que el del PSM serà Xesc Nicolau. Arrel diuen que farà llista, però encara no és segur. I, finalment, cal dir que UM sembla que té moltes dificultats per fer llista, ja que no troba ningú que hi vulgui anar. El partit més revolucionari, quant a les persones que presumptament aniran a les llistes, és el PP. Diuen que en Joan Matas, «Peremaiol», anirà el segon, en Miquel Torrens, el tercer i en Joan Magro el quart, seguits dels joves afiliats a les joves generacions del PP. El mes que ve, però, sabrem quina és la realitat santjoanera quant a llistes electorals, ja que el termini de presentació de candidatures ja s'haurà exhaurit.

— L'Ajuntament ens ha fet arribar un comunicat en què es fa saber que totes les persones interessats en la gestió del servei de piscina pública durant el proper estiu poden presentar les seves propostes a la sala fins el 28 d'abril. Les condicions necessàries per poder participar en aquest concurs són a la casa de la vila i estan a disposició de qualsevol que hi vulgui participar.

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

Si teniu fotografies antigues

(anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a

Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

FOTOGRAFIES D'ANTANY

FOTOS D'ANTANY

La immensa majoria dels santjoaners sempre hem vist l'església que tenim actualment més o manco de la mateixa manera, per això aquest mes duim a les nostres planes dues fotografies de quan encara aquest fet no era així. Aquestes fotografies foren fetes per Sebastià Soler, aleshores metge titular de la nostra vila. La foto horitzontal feta el 29 de març de 1928 mostra quan es construïen els murs de la nova església a la banda de dalt del carrer Major on abans estava situat el fossar. En aquesta instantània es veuen els murs de la vella església i al fons la casa que actualment és la botiga de Can Borràs.

La fotografia vertical és d'uns anys després, concretament del 22 d'octubre de 1932, dia que fou esbucada l'església vella i en què ja havia acabat la construcció del buc de la nova.

Volíem també reproduir dues instantànies que existeixen de l'interior de l'església vella però ja han estat reproduïdes al llibre *La parròquia de Sant Joan (1900-1993)* de mossèn Josep Estelrich, publicat fa dos anys.

Gracià Sànchez

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població:cp:.....
 Banc o Caixa:oficina
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

CONTAU CONTES...

«Això era i no era...» Qui no recorda el plaer de sentir contar una història vora el foc? Bruixes, princeses, fades, gegants, granotes, dracs, herois..., tot un món de fantasia s'obre davant nostre i ens convida a viatjar, a córrer món, a riure o plorar.

No fa falta ser cap infant per gaudir del plaer d'escoltar una rondalla o un conte, això ho sabem tots, per tant no pensau que és injust privar els nins petits de l'extraordinària satisfacció de sentir contar un conte?

...Els infants es deixen impressionar més que nosaltres per les històries, pel món irreal i fantàstic, són capaçs, des de molt petits, d'exercitar la imaginació de manera que unes paraules els fan sortir de l'espai i del temps, portant-los a nous llocs, nous costums..., són capaçs, així, de conèixer personatges singulars, de viure aventures, de lluitar per causes justes, d'experimentar perills, en definitiva, de fruit.

Unes poques paraules esdevenen tot un procés mental extraordinari. Però avui dia massa coses han canviat, potser la gent viu més de pressa i no té temps de contar contes als infants. Potser també molts pensen que la única cosa important d'una història és l'argument; però aquest només és una de les innumerables coses que es transmeten oralment.

Quan contam una història, un conte o una rondalla, fem servir tot el nostre cos per donar-li vida, el nostre to de veu per harmonitzar-lo.

Contar és transmetre, en tots els seus sentits, és crear una complicitat entre el que conta i el que escolta; és oferir, a través de les paraules, seguretat i confiança; és crear un vincle d'afectivitat.

Els nins petits demanen contes als seus pares, no únicament perquè disfrutin compartint amb ells aventures, que també ho fan, sinó també per sentir prop d'ells les persones que estimen, compartir amb ells somnis i il·lusions, per poder-se acostar a un drac que treu foc per la boca sense por, protegits per

la càlida veu de l'adult.

Malgrat tot, la tradició oral es va perdent de forma alarmant, amb el temps ha estat desplaçada per altres maneres de comunicació, igualment beneficioses, és clar, però mai substituïnt la transmissió oral.

És cert que els contes, rondalles o qualsevol tipus d'històries poden arribar al nin de diverses maneres: a través de pel·lícules, llibres, còmics, etc.; totes aquestes formes de transmissió poden ser, insistir, igualment beneficioses, ja que cada una, en si mateixes, desenvolupen en el receptor un tipus de pensament distint, unes estructures mentals diferents.

Però això no ha de llevar importància a la

narració oral. Que un nin

conegui un conte clàmic a

través del cinema no ens ha

de fer suposar que no disfrutará igualment, si més no, de la mateixa història contada per una veu amiga.

! és que, amb els anys, molts de contes tradicionals, tan beneficiosos per al desenvolupament del nin, s'han deformat en funció d'estratègies purament comercials, tal seria el cas de la Factoria Disney, que ha envaït el mercat amb versions deformades dels contes populars. No és la meua intenció menysprear cap forma de transmissió de contes. Ja us he dit abans que totes són bones si s'utilitzen bé. Tant enriquidor pot sentir contar el conte de «Caputxeta vermella» o «Blancaneus i els set nans» com llegir-los en un llibre o veure'n una pel·lícula, sempre que no ens donin una versió manipulada i deformatada del conte original.

Per no caure en l'error de contar als infants contes a partir de les versions que ens vénen les formes comercials, cal anar a les versions originals del germans Grim o de Perrault. En aquestes mateixes versions hem d'arribar si volem iniciar els infants en la lectura dels contes clàtics, però de contes en parlarem un altre dia.

Avui només volia recordar-vos la importància de la transmissió oral, només volia fer-vos una suggerència: CONTAU CONTES!

Francisca Comas

(article també publicat a Coaneagra)

AJUNTAMENT

Resum de la sessió extraordinària que va tenir lloc el passat 28 de febrer. El principal motiu d'aquesta sessió extraordinària fou l'aprovació del projecte actualitzat dels edificis de l'escola vella de les nines perquè posteriorment es firmi un acord amb la Conselleria d'Obres Públiques per a la seva rehabilitació. Els punts de l'ordre del dia foren els següents:

El PP de Sant Joan, que governa l'Ajuntament, vol gastar-se la incalculable quantitat de 37 milions de pessetes en la construcció d'un passeig pedestre per la part baixa del camp de futbol. Es veu que no hi ha res més important per fer.

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Fou aprovada sense cap modificació.

2. Concessió de subvenció.

S'acordà concedir una subvenció de 80.000 pessetes a la Penya Ciclista Sant Joan per als tràmits de formació de l'equip ciclista per enguany.

3. Aprovació del projecte actualitzat dels edificis de l'escola vella de nines i petició de subvenció.

El 20 de juliol de 1990 fou redactat un projecte que preveia la rehabilitació dels dos edificis de les antigues escoles de les nines al carrer

de Consolació i que pujava a un total de 7.908.789 ptes. Ara el mateix projecte actualitzat passa a costar 10.251.345 ptes.

L'Ajuntament acordà l'aprovació de l'actualització d'aquest projecte i de finançar-lo amb fons propis dins el pressupost d'enguany sol·licitant un 65% de subvenció a la Conselleria d'Obres Públiques.

4. Moció de rebuig davant l'assassinat de Gregorio Ordóñez.

S'aprovà la moció de rebuig per l'assassinat del regidor popular a l'Ajuntament de Sant Sebastià, Gregorio Ordó-

ñez, a mans d'ETA.

5. Moció d'urgència sobre el vot dels estrangers a les properes eleccions municipals.

Davant el fet que a les properes eleccions municipals del 28 de maig molts dels residents estrangers provinents de la Unió Europea no podran votar s'aprovà aquesta moció protestant davant aquest fet.

Sense haver-hi més punts a l'ordre del dia fou aixecada la sessió.

Gracià Sànchez

Resum de la sessió ordinària que va tenir lloc el passat divendres 31 de març. Assistiren a la sessió el batle Biel Mora i els regidors Joan Matas Antich, Guillem Mas, Miquel Torrens, Gracià Sànchez, Francesc Nicolau i Pep Mas. Els temes tractats en aquesta llarga sessió foren els següents:

1. Aprovació de l'acta de l'última sessió.

Fou aprovada sense cap rectificació respecte a l'esborrany presentat.

2. Assabentar de les resolucions de la batlia des de la passada sessió ordinària.

Secretaria donà compte dels nombrosos decrets

del batle en els últims dos mesos, dels quals podem destacar-ne el de liquidació de la recaptació pel preu públic pel subministrament d'aigua potable del quart trimestre del 94 i que puja a un total de 2.805.520 ptes. També destacarem la concessió de 22 llicències d'obra a particulars i el decret de 9,9 milions d'obres del PAE, etc.

3. Assabentar de la liquidació del pressupost de 1994.

Secretaria donà lectura de la liquidació dels pressupost de l'any passat en què a finals d'any restaven uns 13 milions per pagar i uns 18 milions per cobrar, la qual cosa suposava un superàvit acumulat de quasi 9,5 milions de pessetes.

En la votació els regidors del PSM votaren en contra de la liquidació, ja que amb anterioritat havien demanat una sèrie d'aclariments en els comptes que no han estat fets. Secretaria informà que el punt de l'ordre del dia només era per assabentar de la liquidació i que no s'havia d'aprovar o deixar d'aprovar la liquidació.

4. Aprovació de la rectificació del 1994 del padró d'habitants.

El nostre poble a 01-01-94 comptava amb 1.656 habitants i durant l'any hi hagué 45 baixes i 73 altes en el padró, amb la qual cosa a 31-12-94 comptàvem amb una població de 1.684 persones, és a dir que hi ha hagut un increment total de 28 persones.

Durant el 94 hi hagué 22 baixes per defunció i 23 per canvi de domicili; 16 altes per naixements, 46 altes de nous residents provinents de l'estat espanyol, 8 altes que provenen de països estrangers i 3 altes per inscripcions indègudes.

5. Aprovació de la rectificació del 1994 de l'inventari de béns municipals.

Secretaria informà dels canvis haguts en l'inventari de béns municipals durant el 1994, destacant altes per mor dels nous trams de la xarxa d'aigua potable, quasi 32 milions. A finals d'any el valor total dels béns públics municipals pujava a un total de 268 milions de pessetes.

Per altra banda els crèdits que devia l'Ajuntament a finals del 94 pujaven a un total de 21.686.836 ptes. corresponents a l'endeutament fet per dur endavant la xarxa de subministrament d'aigua potable.

El punt fou aprovat unànimement.

6. Pressupost municipal per a 1995.

El projecte de pressupost presentat puja a un total de 87,5 milions de pessetes. En el capítol d'ingressos cal destacar 20,7 milions per impostos (contribucions, vehicles IAE, obres...), 12,6 milions per taxes i preus públics (recollida de fems, abastament d'aigua, ocupació de domini públic...), 20,6 milions per transferències (imposts estatals, millorament de façanes...), 1,8 milions per interessos bancaris i altres rendes i ingressos patrimonials i 35,5 milions de subvencions per a inversions municipals.

En el capítol de despeses cal destacar 11,6 milions per a retribucions de personal, 17,9 milions per a manteniment d'instal·lacions i serveis municipals, 2,7 milions d'interessos de crèdits, 1,7 milions d'amortitzacions de crèdits; 11,5 milions de quotes i transferències municipals a altres organismes (Mancomunitat del Pla, Consorci d'Informàtica...) i 45 milions en inversions d'obra.

**"SA
NOS
TRA"**
CAIXA DE BALEARS

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera. 23

Tels. 52 65 11 - 52 60 63

07240 SANT JOAN

El pressupost per a enguany de l'Ajuntament és de 87,5 milions de pessetes.

Seguidament començà la discussió entre els membres de l'equip de govern i els del PSM-NM i Arrels, ja que de les diverses propostes de modificació fetes per aquests grups no en fou acceptada cap ni una. Aquestes propostes de modificacions feien referència entre d'altres a: destinar el 0,7% al Fons Mallorquí de Solidaritat per al Tercer Món, canvis en els plans d'inversió municipal prioritzant temes com la dotació de serveis a carrers del poble i també destinar una partida per als plans europeus de la zona 5B del Pla sobretot per a la dotació d'una zona industrial a Sant Joan enlloc de iniciar obres merament sumptuàries i no fer gens de cas a l'economia productiva.

Votaren a favor els quatre membres de l'equip de govern (grup mixt i US) i en contra els tres de la oposició (PSM i Arrel).

7. Convocatòria del Pla Territorial d'Equipaments Esportius 1995.

Des de fa uns anys existeix el projecte per a la construcció d'una «pista pedestre» entre Consolació i Son Juny, fins al començament del carrer de Solanda/carretera de Palma. Aquest projecte puja a un total de 37 milions de pessetes. L'Ajuntament ha dividit el projecte en fases una primera de 17 milions que és la que es duia a l'aprovació de l'ordre del dia per a concórrer a la convocatòria d'enguany del Pla d'Equipaments Esportius. Per al finançament d'aquesta obra només hi ha 15 milions en el pressupost del 95, però els dos milions restants aniran a compte del superàvit pressupostari del 94.

Els membres de l'equip de govern consideraven com a molt important aquesta obra per dur-la a terme enguany, mentre que els del PSM i el d'Arrel consideraven que abans de gastar els doblers en coses sumptuàries (un total de 37 milions de pressupost té la pista) hi ha altres temes prioritaris, com ja havien dit en la discussió dels pressuposts, com eren la creació d'una zona per a les indústries locals com les que tenen per exemple a Sineu o a altres pobles, i d'aquesta manera fomentar l'economia productiva local i resoldre

la necessitat de sòl industrial que hi ha a la vila, a més a més ara que hi ha un pla d'ajudes europeu (el 5B) i ja que amb un pressupost com aquest es poden fer moltes coses útils. Quant a la «pista pedestre» deixar-la per a més endavant quan no hi hagi altres prioritats.

Passant a la votació hi hagué 4 vots a favor de fer la pista immediatament i incloure el projecte en el Pla d'Equipaments Esportius i tres vots en contra (PSM i Arrel).

8. Cessió de llibres incomplets de Documenta.

El col·lectiu Teranyines havia formulat petició perquè els fossin cedides les col·leccions de la revista *Documenta* que es trobaven incompletes i tirades al local del Pes, per tal de treure'n un profit i aprofitar-les de qualche manera.

El punt fou aprovat sense discussió.

9. Cessió de dependència a Correus.

Correus de Sant Joan havia fet una petició a l'Ajuntament, davant la imperiosa necessitat d'espai, d'un nou local d'uns 25 metres quadrats per tal que servissin com a magatzem, per a paqueteria...

Dins el consistori hi havia dos parers, per una banda el mantingut pels membres de l'equip de govern d'aprovar talment la proposta rebuda i construir un localet a la part de darrera del pati.

Per altra banda, la posició mantinguda pels membres del PSM i Arrel que eren de l'opinió de cedir a Correus tota l'aula de l'escola de les nines una vegada s'hagi fet la rehabilitació de

les velles escoles i d'aquesta manera l'oficina tècnica de correus comptaria amb espai més que suficient per a les seves tasques. Els membres de l'equip de govern consideraven excessiva aquesta proposta i eren de l'opinió de fer-hi només el que s'havia sol·licitat. En la votació s'imposà la primera opció.

10. Cessió del Club d'Esplai Tercera Edat a l'Associació de Persones Majors i concessió de subvenció anual.

Amb l'oposició de Pep Mas d'Arrel es va aprovar la cessió del local del Club d'Esplai Tercera Edat a l'Associació de Persones Majors de Sant Joan i d'una subvenció de 50.000 ptes. mensuals. Aquesta cessió per cinc anys, amb el primer de prova està condicionada a l'obertura i manteniment d'un menjador a preus econòmics per als pensionistes de la vila. Hi ha altres obligacions tant per part de l'Ajuntament com per part del concessionari que s'expressen en un contracte estipulat per l'Ajuntament.

11. Concessió de subvencions sol·licitades.

L'ajuntament acordà concedir les següents subvencions:

— 100.000 ptes. a Guillem Riutort per a la representació del Davallament d'enguany.

— 65.000 ptes. al Club d'Esplai per a la realització de la processó del Divendres Sant.

— 30.000 pessetes a l'Associació de Pares d'Alumnes de Son Juny per a activitats extraescolars dels al·lots.

— 30.000 pessetes a la Penya Motorista per a la festa de Sant Cristòfol.

12. Aprovació provisional de les NN SS de planejament de Sant Joan.

L'ajuntament aprovà amb cinc vots favorables, una abstenció, la de Guillem Mas, i un vot en contra, un dels dos del PSM; les NN SS de planejament de manera provisional, després d'haver estat en exposició pública. Igualment es desestimà una al·legació que s'havia fet contra les normes.

13. Seccions i meses electorals, així com també llocs de propaganda electoral gratuïta.

Davant la proximitat de les properes eleccions locals i autonòmiques l'Ajuntament acordà mantenir dues seccions electorals al nostre poble i els llocs per votar seran a la Casa de Cultura i a la casa consistorial per als de la secció de la part de llevant del poble.

Igualment s'acordà que els llocs per fer mítings en locals públics fossin la casa de cultura i la cambra agrària de les 19 a les 24 hores dels dies de campanya; i els llocs per penjar propaganda electoral serà a les tanques que se situaran a la plaça del Pes dels Porcs i a les de la confluència del carrer de Palma amb el carrer del Sol.

14. Moció del PSM sobre el Pla Hidrològic.

De les dues mocions del PSM que s'havien tractat a la comissió informativa, una de rebuig a la reforma electoral feta recentment pel Govern Balear que puja a un mínim del 5% de vots per poder accedir al Parlament i aquesta referent al Pla Hidrològic, només aquesta darrera havia prosperat dins la comissió informativa.

Aquesta moció refusa alguns dels punts que es reflecteixen al Pla Hidrològic que està fent el Govern Balear i que entre moltes altres coses vol limitar molt el reguiu amb aigua dolça

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

L'obertura de la perllongació del carrer Ramón y Cajal s'haurà acabat abans de les eleccions del 28 de maig, segons manifestà el batle Mora.

.provinent del subsòl per part dels pagesos
Duita a la sessió fou aprovada unànimement.

15. Precs i preguntes.

En primer lloc Pep Mas, d'Arrel, demanà si havia presentat cap moció demanant la dimissió del batle. Se li contestà que no.

A continuació prengué la paraula Gracià Sánchez del PSM-NM que féu un bon seguit de preguntes:

— Ja s'ha inscrit al Registre de la Propietat el dipòsit regulador de la xarxa d'abastament d'aigua potable de la vila? El batle contestà que encara no s'havia fet, però que es faria.

— A la sessió plenària del passat 30-09-94 vàrem demanar quin IAE pagava el bar dels Calderers i el magatzem de materials de construcció de vora el Pinaró i ens diguéreu que ho miraríeu, ja se sap? Aquests dos establiments no paguen cap tipus d'impost.

— Ja s'han instal·lat comptadors d'electricitat separats a la piscina municipal i a la residència? El batle contestà que sí.

— Fa més de dos anys que s'elaborà un esborrany de Reglament per abastament d'aigua, perquè des de llavors ençà no se n'ha parlat pus? El batle contestà que en haver acabat les obres d'abastament es durà a una comissió informativa.

— Quins projectes municipals es volen presentar perquè siguin inclosos en els plans d'ajudes de la zona 5B del Pla? El batle va dir que no n'hi havia cap ni un.

— Què n'ha estat de les gestions que s'havien de fer per a l'intercanvi del solar municipal allà on hi havia el col·lector d'aigües brutes a canvi d'un solar dins el casc urbà? El batle contestà que les gestions continuaven però que no a canvi d'un solar, sinó d'una altra finca que interessava al consistori.

— Què han costat les obres d'asfaltatge i arreglament de la zona d'aparcaments de darrera Consolació? El batle contestà que no ho sabia i que es miraria.

— Per què no s'han iniciat les obres d'obertura del carrer Ramón y Cajal amb Pare Ginard? El batle va dir que abans de les eleccions estarien

acabades aquestes obres.

— Quin cost ha tengut per a les arques municipals la propaganda que ha sortit al *Diario de Mallorca* i a *Ultima Hora* referent a la festa del Quart Diumenge? El batle contestà que al *Diario de Mallorca* 100.000 ptes. i a l'*Ultima Hora* 58.000 pes.

— Quina és la relació detallada d'ingressos i despeses per mor de la Fira del Quart Diumenge? Contestaren que encara no estava feta del tot i ja més endavant es diria.

— Al passat ple ens vàreu dir com a resposta a una pregunta que les persianes de la Residència, al carrer de Ramon Llull, no estaven incloses al projecte i que no s'havien instal·lat per això. Com és que ara hi són instal·lades? El batle va dir que en la passada sessió s'havia equivocat i que sí que hi eren incloses però no se'n va recordar.

— A la passada sessió quan demanàrem que havia costat la Guia del Pla, ens vàreu dir que no ho sabíeu. Què ja se sap ara? El batle contestà que l'Ajuntament havia pagat 50.000 ptes. a canvi de 50 exemplars d'aquesta guia.

— Quina posició ha pres el nostre consistori en el Pla Territorial parcial del Pla de Mallorca, quin paper hi jugarà el nostre poble en el futur? Joan Matas Antich, representant a la Mancomunitat del Pla, va dir que encara no estava gaire clar, però que li semblava que al nostre poble quedaria com un polígon de serveis.

— Com està el tema de la construcció de

l'institut al Pla de Mallorca? Joan Matas contestà que li pareixia que no es faria ni a Sineu ni a Sencelles que eren els dos llocs que en principi el volien.

— S'ha fet qualche gestió per a la instal·lació d'un Punt Verd de recollida selectiva de fems a Sant Joan? El batle va dir que no però que recentment li havien arribat peticions idèntiques a aquesta provinents d'altres grups del poble.

— Una vegada que hagi pres possessió del càrrec el secretari municipal, amb quina situació quedarà l'assessor jurídic de l'Ajuntament? El batle va dir que encara no ho sabia, però hi havia moltes possibilitats distintes.

Sense haver hi més preguntes s'aixecà la sessió prop de la mitja nit.

Gracià Sànchez

A L'ESPERA D'UN AGRUPAMENT ESCOLTA A SANT JOAN

Per ventura haureu vist per dins el poble diferents activitats dels al·lots. Aquest fet no és una cosa sortida per causalitat. Darrera tot això hi ha un grup de persones que tenen il·lusió per fer qualche cosa bona per la nostra societat i, en concret, pel nostre poble.

Es tracta d'un projecte EDUCATIU i FORMATIU per a les nostres futures generacions. Ara començam fent activitats dinàmiques i fent jocs i sortides al camp. Però més endavant podrem donar una formació on els al·lots i al·lotes aprenguin a través d'aquestes activitats a compartir les seves il·lusions, els seus projectes; a jugar net; a treballar en equip; a respectar i estimar la natura... En definitiva, a ensenyar-los que dins ells tenen totes les possibilitats de trobar la felicitat i d'aquesta forma evitar en el futur que es vegin obligats a dependre de la «felicitat» que els ve des de fora: màquines escurabutxaques, pubs, motos, drogues, etc.

Si aquest projecte pren bé amb l'ajuda dels seus pares i amb la col·laboració de la gent que n'està al front, podrem fer al nostre poble de Sant Joan un AGRUPAMENT ESCOLTA en el qual els nins i nines hi poden entrar de petits i acabar quan siguin majors d'edat. A cada edat hi ha les seves pròpies activitats pedagògiques.

Esperam que aquest projecte es pugui dur a terme amb l'ajuda de tots.

Nofre Torres, rector

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

METEOROLOGIA

«ANY DE PONENT, ANY DOLENT»

Temperatura		Dia	Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: març	Any: 1995
Max	Min							
15	9	1		tapat	gregal	vent moderat	Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
18	9	2		2/4 tapat	tramuntana		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
17	6	3	0,2	2/4 tapat	ponent	vent fluix		
13	6	4		2/4 tapat	mestral	vent moderat		
17	5	5		tapat	ponent	vent fluix		
17	11	6	0,8	tapat	variable			
15	6	7		3/4 tapat	variable			
16	7	8		1/4 tapat	variable	vent moderat		
17	3	9		clar	ponent			
19	5	10		3/4 tapat	llebeig	vent fluix	1,0	Precipitació parcial
15	12	11		tapat	llevant	vent fluix		
13	10	12	16,6	tapat	gregal	vent moderat		
14	9	13	0,4	2/4 tapat	gregal	vent fluix		
16	8	14	2,4	3/4 tapat	gregal			
16	5	15		clar	variable			
14	8	16		3/4 tapat	variable			
17	3	17		clar	llebeig	vent fluix		
19	7	18		clar	llebeig			
20	5	19		clar	llebeig			
15	8	20		1/4 tapat	gregal	vent fluix	19,4	Precipitació parcial
16	5	21		clar	gregal			
16	4	22		clar	gregal	vent fluix		
16	2	23		clar	gregal			
19	2	24		clar	llevant			
20	2	25		clar	llevant			
18	4	26		clar	llevant			
19	5	27		1/4 tapat	variable			
16	9	28		2/4 tapat	gregal			
21	9	29		clar	variable	vent fluix		
17	7	30		clar	gregal	vent fluix		
13	6	31		clar	gregal	vent fluix		
16,6	6,3	Mitja					20,6	Precipitació total

La il·lusió d'un comentarista de meteorologia o professional del temps meteorològic, en general, és el d'oferir situacions compromeses, diferents d'un dia a l'altre. Però, pareix ésser, que els homes dels temps estan tristos, com si tinguessin una depressió o alguna cosa que no rutlla. De fet, a una presentació d'un llibre sobre tipus de núvols, titulat «Guia dels núvols», de la qual són autors Miquel Grimalt, Javier Martín Vide —ambdós, geògrafs— i Francesc Mauri, aquest darrer presentador a TV3 i a Catalunya Ràdio varen fer un pronòstic a molt curt termini anunciant l'escassetat de pluges a nivell de la nostres illes.

Aquesta introducció coincideix plenament en la persistent sequera dels darrers mesos, en què la pluja falta per als cultius herbacis, lleguminoses de secà i, el que és més greu, no ajuda gens a mantenir el subsòl humit i la seva acció sobre els arbres. Hem de reconèixer, que a determinats indrets, tant del nostre terme com a fora, hi ha zones en que la «borratxera» que tenia la terra era tan efímera, que encara ara, es nodreix de les aigües caigudes per l'octubre i el novembre. No obstant això, el torrent d'Horta ja no sua més, prova que la terra comença estar clara i ressecar-se. Les conseqüències són evidents en la floració primerenca dels arbres,

tant és així, que el cicle vegetatiu dels arbres fruiters s'accelera amb força.

De fet, la situació del mes s'ha caracteritzat per una diversitat de situacions, però a cap d'elles, amb situacions òptimes per a la pluja. Han predominat vents aponentats, però n'hi hagut de variables, de component agregalats i, inclús, de llevant. De fet, la única precipitació apreciable, la del dia 12 ha vingut de gregal.

La poca pluja caiguda durant el mes de febrer ha sumat un total de 20,6 litres/m². La precipitació total ha estat la següent:

dia 3	0,2
dia 6	0,8
dia 12	16,6
dia 13	0,4
dia 14	2,4
TOTAL	20,6

GENER	28,1
FEBRER	17,3
MARÇ	20,6
TOTAL	66,0

N'hi ha que estam una mica esglaiats o alarmats sobre el curs del cicle climàtic dels darrers anys, però n'hi ha que són optimistes, fins i tot, quan la pluja vital per viure, no fa acte de presència. Ja que el Mòsteles arriba carregat d'aigua peninsular n'hi ha que han vist com es pot demanar aigua per la platja de ses Veles i, n'hi ha d'altres que no dediquen els suficients recursos per prevenir la població del que suposa el tenir cada vegada menys aigua. L'esglai és més gran, quan llegesc al diari que són les capitals del nord d'Europa que fan pagar més cara l'aigua, sobretot, si es té en compte, que hi plou una mica més que casa nostra.

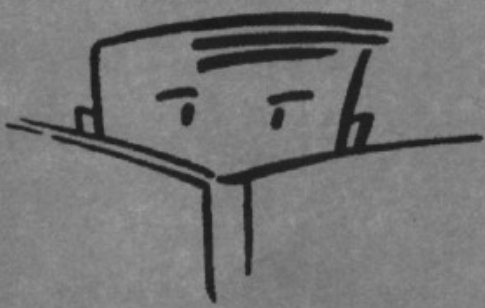
Miquel Company i Miquel Alzamora

Feu-vos voluntaris de
La Trapa

Veniu a participar en les tasques de restauració i conservació

La Trapa, una realitat per fer entre tots

Acosta't
als **Llibres**
i ja **VEURÀS**

CA NA BLANCH

Llibres, revistes, regals i
tot tipus de productes de papereria
Loteria primitiva
Quineles
Servei de fax

Tel.: 52 60 37. Fax: 52 65 68
Carrer Bellavista, 32

*Festa del Llibre
100% de descompte*

EL PLA DE DESENVOLUPAMENT DE LA ZONA 5B

Els pobles de la Mancomunitat del Pla, juntament amb altres de la resta de les Balears, han estat inclosos dins la zona objectiu 5B de la Unió Europea. Aquest programa està dotat en varis milers de milions de pessetes que s'invertiran en projectes a dur a terme en aquesta zona en els propers anys.

Els objectius prevists per al desenvolupament de la zona rural 5B fixa com a objectius:

- La millora de les infraestructures rurals.
- Introducció de canvis en la piràmide de població.
- Diversificació de les fonts de renda i activació dels recursos de desenvolupament endogen.
- Millora de les condicions de vida, hàbitat i desenvolupament cultural de la zona.
- Millora de la qualitat i quantitat de recursos hídrics quan a captacions, racionalització de consums, regeneració d'aqüífers, etc.
- Formació dels recursos humans.

Tots aquests objectius es pretenen aconseguir seguint els eixos prioritari següents:

a) Infraestructura de base necessàries per al desenvolupament econòmic de les zones rurals. Equiparar el món rural en nivell de serveis a la resta del territori.

b) Diversificació de l'activitat i creació de llocs de feina. Entre d'altres mesures, en aquest eix s'ha de tenir en compte el foment de productes de qualitat (Denominació d'Origen, Denominació Específica, o Marques de Qualitat

Controlada); el suport a la diversificació productiva i la comercialització, la revitalització d'activitats productives existents i la creació de noves, el turisme rural,...

c) Conservació de recursos naturals. Conservació de sòls, recàrrega d'aqüífers, protecció de la coberta vegetal, lluita contra les plagues i malalties de la flora i la fauna, creació i manteniment d'àrees recreatives i d'interpretació de la naturalesa, conservació de la vida silvestre, reconstrucció de les zones rural degradades, etc.

d) Millora de l'hàbitat rural. El rejoeniment de la població creant els serveis, habitatges, espais culturals i educatius adients, així com llocs de feina.

e) Recursos humans. Amb mesures destinades a la formació de la gent per aconseguir els objectius marcats.

f) Assistència tècnica per promocionar i divulgar el Pla. Per dur a terme aquest pla es compta amb importants ajudes de la unió Europea i de les diverses administracions d'aquí.

Totes aquestes ajudes són accessibles tant a empreses, particulars o administracions i suposaran una forta empena per a la reactivació del Pla de Mallorca. Per a més informació vos podeu posar en contacte bé amb els diversos ajuntaments, amb el Servei de promoció socio-econòmica de la Mancomunitat del Pla, o amb el Consorci de Desenvolupament de l'Objectiu 5B.

Eleccions MAIG-95

Els partits polítics que vulguin inserir publicitat a les pàgines d'aquesta revista ho podran fer en els terminis que imposa la llei i ho poden fer arribar abans del dia 8 de maig.

D'altra banda, també s'ofereixen les pàgines de la revista a aquelles persones interessades que vulguin expressar les seves opinions sobre el debat electoral, recordant que els articles han d'anar signats per l'autor/a.

TOPONÍMIA SANTJOANERA

SON FONT (I II)

20.A. **Can Pobler.** És un lloquet d'unes vuit quarterades d'extensió, amb unes cases molt antigues, propietat de la nissaga dels *Pobler*.

Les fonts orals recorden que, a principis de segle, aquesta finca era sa Pleta de Son Font d'en Muntaner. Les cases, totalment abandonades, les havien habilitades com a sestadors, hi tancaven les ovelles.

La casa, amb el portal forà de mig punt, cuina i altres dependències, indica que hi habitava una família benestant, la qual, per causes que ignoram, arribà a la més completa decadència. Era una branca dels Nicolau de Son Font.

La documentació històrica aporta proves fidedignes de l'existència de dos altres lloquets, segregats de la possessió matriu: Son Font Nou i Son Font des Serral, habitats ambdós per descendents dels Nicolau.

Sabem, per les fonts orals, que l'amo Antoni de Son Font va néixer en aquesta casa (1), però fou l'hereu de l'altre Son Font (Son Font de l'Amo Antoni), propietat del seu padrí Gregori Nicolau i Bauzà (1814–1894), germà del *Secretari Vell*.

El problema radica, a parer nostre, a saber si és Son Font Nou aquest lloquet que oralment hem recollit com sa Pleta de Son Font Vell, llavors anomenat sa Pleta de Son Font d'en Muntaner i, posteriorment, Can Pobler.

El 1864, el propietari era dona Margalida Nicolau i Bauzà (1809–1879), filla de don Miquel Joan Nicolau i Matas i dona Catalina Bauzà i Gayà. Era germana de Miquel Joan (es *Secretari Vell*), Maria, Antoni i Gregori: l'extensió del lloquet (vegeu el núm. 17 del parcel·lari) era: 13 quarterades, 3 quartons i 37 destres de conradís; 1 quarterada i 66 destres de garriga; 68 destres de figueres de moro; hi havia 10 figueres. Al parcel·lari és veu perfectament com la sinya de Son Font Vell (ara Sinya de Son Fonoll) era amitgera. El motiu: Son Font Vell era de don Antoni Matas i Ferragut, casat amb Maria Nicolau, germana de dona Margalida.

També era propietària de terres a Gossauba, Son Godai, Son Roig, Son Baró, Sa Sorteta i es Molí d'en París. Vivia al número 34 del carrer Major.

Fadrina, a la seva mort una gran part de les seves propietats passaren al seu germà, Miquel Joan (es *Secretari Vell*). Entre elles, aquest Son Font, decadent i sense estadans. Fou habilitat com a sestadors i passà a denominar-se sa Pleta de Son Font d'en Muntaner i posteriorment Can Pobler.

Els Pobler de Son Font. A instàncies de Magdalena Muntaner i Nicolau, propietària de Son Font d'en Muntaner, establiren l'amo en Joan de Son Gual i el seu fill Biel, l'any 1929, totes aquestes terres.

El comprador de les cases d'aquest Son Font (els

Es Serral.

sestadors, com havíem dit anteriorment) i 8 quarterades (pleta, pinar i garriga) fou el matrimoni format per Joan Riutort i Rabassa, *Pobler*, (1877–1966) i Margalida Barceló i Barceló, *Parissa*, (1892–?).

El fet que na Margalida *Parissa* estigués llogada per teta a ca l'amo en Joan de Son Gual fou un factor decisiu per a l'adquisició del lloquet. Aleshores hi havia molta fretura de terres. No n'hi havia per a qui en volia i es feien servir les influències.

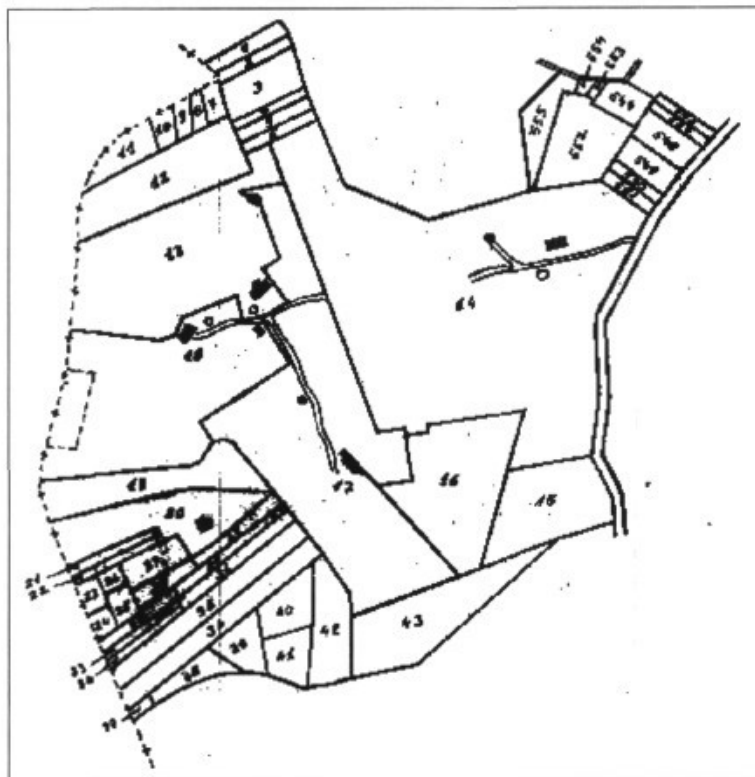
Així mateix, també compraren, a bon preu, mitja quarterada situada ran del Camí d'Horta, que anomenaven familiarment Son Font de ses Figueres, perquè hi havia una tira de figueres bordissot blanques molt grosses ran del camí (vegeu el núm. 3 del parcel·lari de l'amo en Joan de Son Gual).

Joan *Pobler* i Margalida *Parissa*, juntament amb els seus fills, Francisca, Guillem, Margalida, Joan i Bernadí, treballaren de valent per fer habitables les cases. Tragueren el pinar. Una sèrie d'alzines molt grosses que hi havia a sa Pleta, darrere les cases, les donaren a treure a l'amo en Joan *Boverri* (2). Aquest dugué dos carboners de Campanet —pare i fill— que bastiren barraca entre el camí d'establidors i sa Pleta.

Plantaren ametlers, aixecaren parets, bastiren un forn nou, solls i pallisses: feren productiva una terra que havia estat abandonada.

La curiositat i la transparència d'aquest malnom ens dugué a intentar descabdellar l'origen d'aquest *Pobler* a la nostra vila.

Segons informacions orals (3), el malnom s'originà amb la venguda d'un capellà al poble. Antigament, els capellans tenien un criat. El capellà —no hem pogut esbrinar exactament qui era— dugué un criat que era natural de Sa Pobla. Aquest jove era Joan Riutort Horrach (1803–1892), el primer *Pobler* de Sant Joan.

Son Font. Parcel·lari de 1864.

El 18-8-1833 es casà (4) a la vila, amb Maria Nicolau i Bauzà. Tengueren quatre fills: Guillem, Joan, Bàrbara i Antoni.

Com a contribuent consta a l'amillament de l'any 1864. Era propietari de terres a Son Amadora, Horta, Son Font (Es Serral), Sa Galera i Cugulutx. Tenia un ase i una vaca.

Vivia al carrer de la Raval, núm. 6, la casa on viu actualment la seva renéta, na Francisca *Poblera*. Aleshores, el carrer de la Raval quedava tancat per Can Pobler. Al seu costat hi ha tres cases: can Marió o cal sen Guillem Fuiana, ca l'amo Antoni des Pujol i Can Josep Maiol.

Un descendent seu, en Guillem Riutort i Nicolau (1845-1922), conegut popularment com el sen Guillem *Pobler* es casà amb Francina Aina Rabassa i Bauzà, *Monoí*.

Era el sen Guillem *Pobler* un home molt popular. Tenia el do o la virtut de llevar els fics. Però també els ho sabia tornar, si no li duïen el present que li havien promès.

El procediment per llevar els fics eren unes oracions que efectuava de cara a la paret, dins la campana de la llar, a casa seva (5). També curava bísties (cops i bonys), per la qual cosa sempre tenia la seva casa plena de gent.

Morí, viuudo, als 77 anys el 6-1-1922. Gràcies a les aficions pictòriques del mestre *Masseno*, hem tengut l'oportunitat de conèixer el sen Guillem *Pobler*. El magnífic retrat ens mostra, amb el clàssic mocador nuat al cap, el popular santjoaner a la darrera etapa de la seva vida.

La germana, Bàrbara *Poblera*, es casà amb un *Sabater* i tengué tres fills: Magdalena de Son Fluixà, Toni *Sabater*

i Miquel *Sabater*. Vivien on ara és can Miquel *Fosser*. Cap dels tres fills no portà el malnom *Pobler*.

Els altres dos germans cercaren feina mar enllà. La feina d'ambdós ha estat un misteri, fins i tot per a la seva família. Hom diu que anaven embarcats i que feren fortuna amb el comerç d'esclaus o el contraban (!). El que sí que podem assegurar és que no tornaren a la vila, car no en trobam rastre al llibre de defuncions de l'arxiu parroquial.

Fill de Guillem i Francina Aina, fou Joan Riutort i Rabassa, casat amb na Margalida *Parissa*, el *Pobler* que comprà Sa Pleta de Son Font d'en Muntaner, del qual hem parlat anteriorment, i pare dels actuals *Poblers* de la vila.

20.B. Sa Pleta de Son Font Vei. Variant recollida oralment, i anterior a la que ve a continuació.

20.C. Sa Pleta de Son Font d'en Muntaner. Variant que pertany a l'època en què era propietat de la família Muntaner.

21. Sa Pleta de Can Pobler. Ubicada darrera les cases. Hi havia unes alzines molt grosses i pins que tragueren uns carboners de Campanet.

22. Sa Pleta Gran. Per devora l'anterior, ja existia quan els *Poblers* compraren la finca.

23. Es Pinar. Desaparegut, estava a ran del camí d'Horta. Hi plantaren l'ametllar que hi ha actualment.

24. S'Era de Can Pobler. Era ubicada davant el portell d'entrada del lloquet. Malgrat estar enlairada damunt un marget no era molt bona de vent. La bastí en Joan *Pobler*.

25. Es Camí d'Horta. Conegut antigament com el camí de Porreres. El trobam documentat al cadastre de l'any 1792, fol. 35: «...al camí de Porreras, baix de Consolació...». Segons es pot deduir, anava per baix de Consolació i sortia a la carretera de Manacor, passant per les terres d'Horta i Horteta. Passada la carretera de Manacor, ja dins el terme municipal de Montuïri, passa per davant Son Bages, les terres de Son Castanyer, Son Oms i entra dins el terme municipal de Porreres.

25.B. Es Camí de Porreres. Recollida aquesta variant de tres informadors.

26. Ets Albellons de Son Font. Són dos albellons que drenen les aigües de les terres de Son Font. Un, recull les aigües del Sementer de Son Card, comellar comprès entre Es Pou Bo i Es Camí d'Horta. L'altre, ubicat aproximadament per devora Es Turó d'en Dalmau.

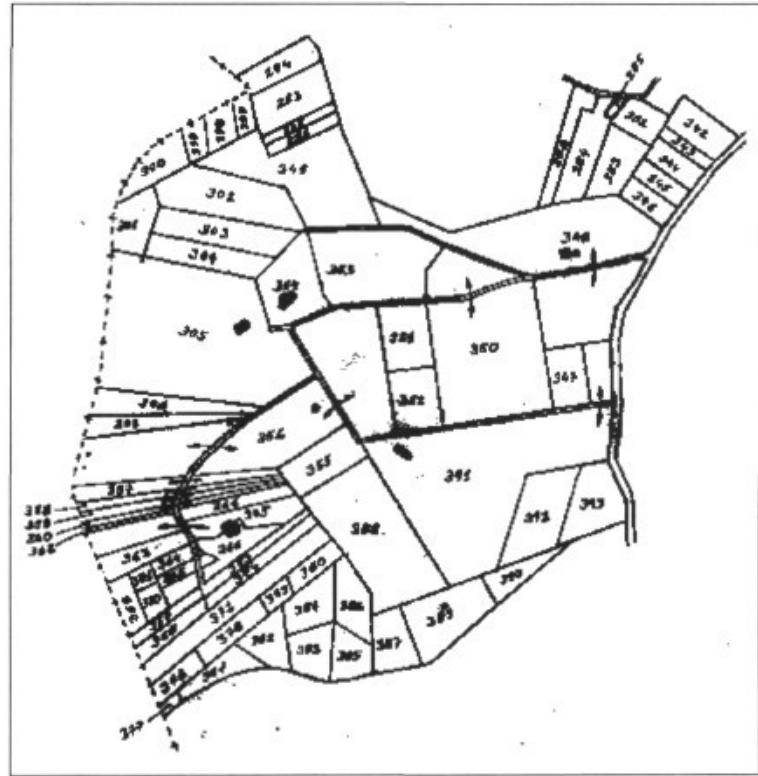
Ambdós desguassen a la cuneta del Camí d'Horta i, seguint el seu curs natural, l'aigua s'aboca a la síquia de Son Amadora.

No hem sabut trobar cap informació oral sobre la construcció d'aquesta antiga xarxa de drenatge.

27. Es Pinar de n'Horrach. És un bocí d'una quarterada i un quartó d'extensió (vegeu núm. 393 del parcel·lari) ubicat a ran del camí d'Horta, amb molt de rost. Antigament es conrava una franja de terra, la més acostada al camí.

Què hi fa, us demanareu, una propietat dels Horrach de Cugulutx per aquesta contrada? La resposta és molt senzilla, amic lector: Rafel Ferrà i Bauzà, *Horrach* (1879–Porreres?), era casat amb Coloma Font i Nicolau, *Coloma de Son Font* (1881–Porreres?). El bocí en qüestió era de la seva dona, que l'heretà dels seus pares, Joan Font *l'amo en Joan de Gugulutx* i Catalina Nicolau, propietaris a principis de segle de Son Font Vell.

El 1864, el propietari era Gregori Nicolau i Bauzà.

Son Font. Parcel·lari de 1982.

28. Es Pinar de l'amo Antoni de Son Font. Aferrat al Pinar de n'Horrach. Antigament, ambdós bocins eren del mateix propietari: Gregori Nicolau i Bauzà (vegeu el núm. 15 del parcel·lari), padrí de l'amo Antoni de Son Font.

29. Ses Rotes de Can Pobler. Són uns ceions de terra que conraven els *Poblers*, ací i allà, dins la garriga, al coster de la finca. Hi havia ametlers i figueres. I macs.

30.A. Ses Rotes de Son Font. És una finca de quatre quarterades entre Can Pobler i Es Serral. Era de l'amo Antoni de Son Font. Són terres amb fort pendent i al capdamunt (162 m) hi ha una construcció de nova planta, força impactant.

30.B. Ses Rotes de l'amo Antoni de Son Font. Aquesta variant, com la que segueix, fan al·lusió al seu propietari de l'època pre-turística, Antoni Nicolau i Matas.

30.C. Sa Pleta de l'amo Antoni de Son Font.

31. Ses Rotes de l'amo en Joan de Cugulutx. Rotes ubicades entre Es Pou Bo i Ses Rotes de Son Font (vegeu el núm. 355 del parcel·lari). Hem dit anteriorment que l'amo en Joan de Cugulutx era casat amb una Nicolau.

32. Es Camí des Serral. Camí carreter, via d'accés al lloquet i terres des Serral. No consta al parcel·lari de l'any 1864. Possiblement era un camí de tres peus.

33. Es Serral. Lloquet, de petita extensió, ubicat a la galta de ponent des Serral de Son Font (6). Totalment esmicolat

en petites rotes amb fort pendent, no tenim cap referència de la seva parcel·lació, anterior a l'any 1864.

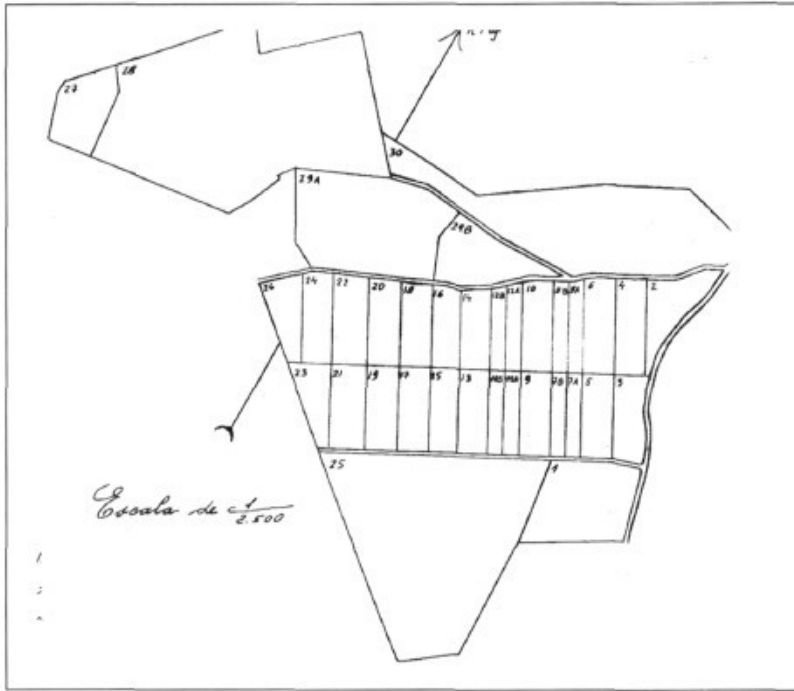
L'apel·latiu d'aquest lloquet el podem classificar dins el grup de topònims que designen habitatges que han manllevat el nom a l'accident geogràfic on estan ubicats. Vegem-ne alguns exemples, que es troben arreu de la geografia de la nostra illa.

- Es Serral (Montuïri, Algaida, Sineu)
- Es Pujol (Costitx, Sineu, Petra, Sant Joan, Maria)
- Es Puig (Alaró, Manacor, Felanitx)
- La Mola (Pollença)
- Sa Moleta (Manacor)
- Sa Coma (Selva, Sóller, Valldemossa)
- Sa Plana (Bunyola, Campanet, Escorca, Estellencs)

El lloquet en qüestió va pertànyer als Nicolau en època més reculada: el 1787 morí Mateu Nicolau Nicolau, fadrí, fill de Miquel, de la possessió Son Font des Serral (7).

El 1864, ja completament establert, pertanyia a Miquel Bauçà, *de na Grisa* i tenia la següent extensió: 2 quarterades i 41 destres de conradís; 2 quartons i 95 destres de garriga; hi havia 6 figueres. També era propietari dels bocins núm. 22, 27 i 28.

Els propietaris més antics des Serral que recorda la memòria popular foren Antoni Matas i Bauçà, *l'amo Antoni des Serral*, (1869–1956) (8), casat amb Miquela Barceló i Gayà, *madò Miquela des Serral*, (1870–1941) (9). El matrimoni, eixorc, no tengué descendència i llegaren el lloquet a Bernadí Matas i Barceló, *l'amo en*

Parcel·lari de Son Font d'en Muntaner, delineat per Joan Camps (l'amo en Joan de Son Gual). Agost 1929.

Bernadí des Serral. Hem de fer constar que les cases de temps enrera, per herències, s'havien dividit. El pastor Serral era propietari d'una part.

Actualment, el propietari és una néta de l'amo en Bernadí, que ha duit a terme una discreta restauració del lloquet.

34. Es Pinar des Serral. Darrera les cases des Serral, coster amunt, paga a Ses Rotes de Son Font.

35. Es Pinar de n'Apol·lònia Carraixet. Veinat de ses Rotes de Son Font, al capdamunt des Serral.

36.A. Ca na Bet. Aquest topònim, fluctua en una sèrie de finques del parcel·lari de l'any 1982, concretament els núm. 383, 384, 385, 386 i 387. No hem pogut aclarir res més al respecte. Algú diu que és el bocí d'en Toni *Capità*, de devers una quarterada d'extensió. Altres, que és el bocí del cabrer *Maiolí*. No hem trobat cap referència documental d'aquest topònim format per l'hipocorístic d'Isabel o Elisabet. És un hipocorístic que ha gaudit d'una remarcable popularitat i que actualment es troba en franca regressió.

36.B. Es Comellar de ca na Bet.

37.A. Ca madò Fedelica. Ens trobam davant el topònim més interessant de Son Font. La troballa d'aquest preciós topònim, creim que justifica per ell sol la tasca realitzada.

Es tracta del nom propi Fedelic (castellà: Federico) feminitzat, i que com a malnom el trobam reflectit al núm. 389 del parcel·lari.

Fedelic és una variant formal, no registrada fins ara

(10), derivada del germànic *Frederic* que s'introduí a l'edat mitjana a la Casa Reial de Barcelona. Fora de la Casa Reial no es troba cap *Frederic* català o valencià fins als segles XVI i XVII, en què el nom té una modesta representació (11).

Del Fedelic santjoaner, disposam d'una abundosa referència documental; sembla que aquest nom propi, després convertit en malnom, fou propietat exclusiva del llinatge Palet, que entroncà amb el Nicolau de Son Font vers el segle XVII (12):

— Frederic Palet Mauri, germà d'Elisabet, la madona jove de Son Font, es casà amb Catarina Nicolau Fiol (+1721), germana de l'honor Llorenç de Son Font.

— Frederic Palet Nicolau (c.1687–1741), casat amb Antonina Font Barceló, a qui el poble anomenava *la viuda Fedelica*, perquè la seva viudetat durà 46 anys.

— El 1708 trobam un Faderich Palet, que donà 5 diners a la talla o donatiu ofert al rei Carles III (13).

— El 1895, a la talla general, per obres a la Fonteta de Consolació, hi consta un Frederic Palet i la viuda d'un altre Frederic Palet.

— El cadastre de l'any 1792 (fol. 40 i 98) registra les formes Fedelic Palet i Phedelic Palet.

— El 1815, «l'amo'n Fadalich i tots de Son Gurgut cren confreres del Roser» (14).

— A l'amillament de l'any 1864, el trobam castellanitzat: Federico Nicolau de Sas Rotas (Rotes de Son Rabassa).

Vet ací, doncs, una modesta, però valuosa aportació santjoanera a l'onomàstica illenca.

Seguim amb la toponímia. Ca madò Fedelica és una caseta en estat ruïnós. Té un forn al costat i dependències per al bestiar. El conjunt està guarnit d'una mala fi d'ullastres i mates, que en dificulten la localització. També hi havia una era. Segons informacions orals, madò Fedelica era una fadrina vella, petita i grassa, que hi habitava devers l'any 1914 (?).

El 1864 era de Magí Nicolau de Ses Rotes i tenia la següent extensió (vegeu núm. 13 del parcel·lari): 2 quarterades, 2 quartons i 31 destres; hi havia 14 figueres. Actualment, la finca està dividida en tres bocins: núm. 387, 389 i 390 del parcel·lari de l'any 1982.

37.B. Ca na Fedelica.

37.C. Cal sen Fedelic. Ignoram si aquesta variant té cap relació o si és el mateix Fedelic que vivia a la vila: can Fedelic, casa del carrer de Petra, ara ca na Miquela *Gonella* i ca madò Bel *Pera* de Petra, casada amb n'Andreu *Prudenci*, conco de l'anterior.

37.D. Ses Cases de l'Infern. Perquè la caseta de madò

Fedelica està molt a prop des Clot d'Infern.

37.E. **Sa Tanca de l'amo en Miquel des Pujol.** Aquesta variant i la que segueix fan al·lusió a un dels darrers propietaris de la finca.

37.F. **Ses Rotes de l'amo en Miquel des Pujol.**

38. **Sa Rota des Jordans.** És una gaia o apèndix de ca madò Fedelica, propietat d'una branca dels Jordans, avui extingida (vegeu núm. 390 del parcel·lari). Modernament fou adquirida per la possessió d'Horta.

39. **Es Comellar d'Infern.** Nom d'un comellar, ubicat als núm. 384, 386, 383 i 385 del parcel·lari de l'any 1982. En són propietaris els Arnavets, el cabrer Marc, madò Gorfes... el comellar acaba al Clot d'Infern.

40. **Sa Rota de la senyora Frareta.** Es tracta del bocí núm. 35 del parcel·lari. El propietari, l'any 1864 era Antoni Mayol, *de sa Font*, i l'extensió, 1 quarterada, 3 quartons i 46 destres.

La senyora Frareta era na Joana Aina Ferriol Mayol (1871–1944), mare del metge Verger. Morí als 11–11–1944, als 73 anys, vídua de Joan Verger Ribas. Informacions orals contenen que anaven amb un carretó i una somera a espolsar les ametles d'aquesta rota des Serral.

41. **Es Sequer des Serral.** Barracull a baix del camí des Serral. El va fer mestre *Cleto*, un aragonès que vengué a Sant Joan a fer feina a la Pedrera Vella (15). Hi amollà barrobins, per guanyar espai a la tenassa. A la mateixa finca (núm. 35 del parcel·lari) hi tenien el figueral, avui desaparegut.

42. **S'Era des Serral.** Ubicada a la mateixa finca tractada anteriorment. Construïda també damunt la tenassa, mitjançant un marget. No era molt bona de vent.

43. **Es Pou des Serral.** Desaparegut, però el feim constar al mapa. Estava ubicat molt a prop de la partió amb Son Comelles. Hi havia una pica de pedra per abeurar el bestiar. Antigament hi feien una mica d'hortet. També hi

havia una gran pomera, estalonada, d'una varietat antiga, i una nesplera, també molt grossa.

Les informacions orals afirmen que per la partió del terme hi havia una síquia d'unes trenta passes de llargària, que venia d'un bocí dels *Ferrers*. També hi havia mitja dotzena d'oms. La síquia passava cap al terme de Montuiri per dins Son Comelles.

Una sèrie de pouets (dos a la finca dels *Ferrers*, un al bocinet del pastor Serral, un altre al del sen Curt, el pou des Serral...) són indicadors de la proximitat del nivell freàtic. Un topònim recollit dins la possessió de Son Comelles confirma la presència d'aigua en aquesta contrada: Sa Vela, sementer acostat a la paret del terme, ran de la síquia.

La síquia i alguns pous han estat tapats, el oms tallats, però les pluges intenses recorden de tant en tant la funció d'aquest comellar. I la toponímia es cuida de constatar-ho.

44.A. **Es Clot d'Infern.** És un altre topònim interessant d'aquesta contrada. Ubicat a terres d'Horteta que foren parcel·lades antigament i que ara pertanyen a Hortí.

Es tracta d'un nom de lloc de tipus supersticiós, generat per la forta influència de l'església durant segles. De fet, la geografia de la nostra illa està farcida d'infern, dimonis, purgatoris, trones, confessionaris... Aquest topònim sol designar una clotada pregona. Segons comunicacions orals, aquest clot era una mena de tanca o pleta poblada d'ullastres, que fou arrasada per sembrar-hi tarongers. Arreberat de tots els vents, manco el llebeig, hom diu que aquest tarongerar fruita les millors taronges del terme.

A remarcar la caiguda de l'article literari a les comunicacions orals dels informadors més vells.

44.B. **L'Infern.**

44.C. **Sa Boca d'Infern.**

I aquí donam per acabada l'exposició de la toponímia recollida a les terres de Son Font. Però abans voldríem expressar el nostre rebuig per un fet que està acabant a «peu poc» amb el nostre paisatge —vertader recurs social i patrimoni de tots—. Ens referim a tota aquesta mena de

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

construccions barroeres, sense to ni so, vertader insult per a totes aquelles persones dotades d'un mínim de sensibilitat. Construccions que han proliferat com a bolets per aquesta contrada i l'han transformada, a parer nostre, en una de les més degradades del terme.

La memòria dels Nicolau de Son Font no es mereix això. I nosaltres, la resta de santjoaners, tampoc.

Francesc Canuto i Bauzà

Notes

- (1) Alguns informadors contenen que ho varen sentir dir de l'amo Antoni. També contava que una dia de tempesta un llamp tomà el fúnebre del lloquet.
- (2) L'entrevista que havíem previst amb l'amo en Joan Boverri no va ésser possible. Joan Morey i Martí morí sobtadament el 3-12-1994, als 84 anys.
- (3) Comunicació oral de Francisca Riutort i Barceló, *Poblera*. Mossèn Josep Estelrich aventurà la possibilitat que fos el santjoaner Rvd. Bartomeu Gayà i Mayol, rector d'Alcúdia, que hagué de fugir de nit i de pressa cap a Sant Joan, acompanyat de l'escolà d'aquella parròquia l'any 1833.
- (4) APSJ: *Llibre de matrimonis*, 14.2, f. 6v. El casà el Mn. Bartomeu salvà i Morell, prevere i rector.
- (5) Comunicació oral de Francisca Riutort i Barceló, *Poblera*. Sembla que tot aquell devessei no agradava al seu pare, en Joan Poble, que no volgué seguir les passes del sen Guillem, amb això dels fics.
- (6) Aquest genèric, que el DCVB (vol. 9, p. 868) cita com a turó o muntanya, de cim allargassat, ha perdut la seva vigència al nostre terme. La totalitat dels informadors consultats en desconeixen el significat i designen el lloquet o habitatge.
- (7) APSJ: *Llibre de defuncions*, 13.6, fol. 177v.
- (8) Antoni Matas i Bauzà, fill de Bernadí Matas i Margalida Bauzà i Bauzà. Viudo de Miquela Barceló i Gayà. En realitat, el seu malnom vertader era Miquela de Son Ramonet. Filla de Bartomeu Barceló i Nicolau i Magdalena Gayà i Morey. Morí a Sant Joan el 10-7-1941 al 71 anys. Viví al carrer del Sol, entre ca madó Fustereta i cal Ferrer Peremates. Ara és can Miquel Peremates, casat amb na Montserrat Beina.
- (9) Aquest nom propi és absent dels reculls d'onomàstica i diccionaris a l'ús de la nostra illa. Nogensmenys el trobam documentat a Menorca: «Les llistes del compliment pasqual com a font per a l'ononmàstica: Ferreries 1812», per Florenci Sastre i Portella al *Bulletí d'Onomàstica*, vol. XXVI, p. 13.
- (10) Enric Bagué i Garriga: *Noms personals de l'edat mitjana*, p. 116. Col·lecció Raixa. Editorial Moll. Palma 1975.
- (11) Josep Estelrich i Costa: «Els rectors de Sant Joan (s. XVIII-XIX). Notes biogràfiques (4)» a *Damunt Damunt* núm. 38, p. 17, juliol 1994.
- (12) *Documenta*, p. 238.
- (13) Comunicació de mossèn Josep Estelrich i Costa. Agraïm l'aportació d'aquesta i moltes altres referències documentades del seu magnífic banc de dades, fruit de la feina que ha fet devers l'Arxiu Parroquial.
- (14) Mestre Cleto era un tal Anacleto, aragonès que llogaren els propietaris de la Pedrera Vella per fer barrobins. Viví al barracar, casat i amb dues filles. Morí a Sant Joan.

DOS DITS DE SENY DE LA CULTURA DEL PELOTAZO

L'ambició és el desig ardent d'aconseguir èxit, poder, riqueses. És una força que pertany a la capacitat humana de progressar. Perquè necessitam diners, necessitam completar els nostres projectes, i sembla com si la convivència no fos possible sense el poder. D'aquesta manera, l'ambició seria la força impulsora de la cultura humana.

Però l'ambició és una força cega, que necessita ser controlada pel seny. De forma que quan l'ambició surt de mare, s'allunya de tota ètica i és convertida en objecte d'adoració, fins a arribar a destruir l'ésser humà i la cultura. La **set insaciable d'èxit, de poder i de diners**, «de la manera que sigui», ha generat el que s'anomena «cultura del *pelotazo*», que és la negació de l'humanisme, la implantació de la llei de la selva, sia dit amb perdó per als animals, sovint més civilitzats que els homes.

Aquesta ambició humana podreix la compe-

titivitat sana i la converteix en trampes, mentides, enganys, explotació. Tal com corrompen les **competicions esportives** amb el *dopping*, amb «negocis bruts», amb la rivalitat criminal. Igual com es degraden **els concursos i exposicions** amb suborns, influències, amiguismes... I la mateixa que desnaturalitza les eleccions i votacions, amb el recurs a la mentida, a les falses promeses, les desqualificacions dels adversaris, els procediments que només serveixen per enlluernar el públic.

La «cultura del *pelotazo*» ha tirat per terra l'ètica i el bon seny, per col·locar damunt l'altar de l'opinió pública l'ambició desmesurada. «Cal triomfar, a qualsevol preu», s'arriba a dir, i el preu és molt car en misèria i sofriment de milions de víctimes, i al cap i a la fi també en degradació i ruïna dels mateixos triomfadors i de predadors..., que a vegades paguen. Perquè hi ha justícia.

HIPER MALLORCA

Hiper&Centro
SUPERMERCADO Xims

LA OFERTA SEMANAL

LAS OFERTAS DE PORTADA SERAN VALIDAS DEL 21 AL 27 DE ABRIL

199

CALAMAR C-5

949

ENDIVIA BELGA BANDEJA 500 GR

89

BISTEC DE TERNERA

119

ACEITE GIRASOL UNAGRAS L.

Nestlé Sveltesse
LECHE UHT DESNATADA

69

LECHE SVELTESSE BRICK L.

Con Vitaminas y Hierro

699

NUOVO MAS EFICAZ CONTRA LAS MANCHAS

ARIEL
AUTOMATICA **ORO**
MAS BLANCO NO **ARIEL 4 KG**

EXCURSIÓ

Anàrem a...

CAMÍ DE CASTELLÓ

Aquest camí uneix Sóller i Deià, sense guanyar gaire altura. Sembla que el temps s'ha aliat contra els excursionistes locals i que només plou el mínim necessari per humitejar-nos la cresta. Aquest dia aprofitarem per visitar el poblet de Deià que, segons com, sembla a les antípodes del nostre Sant Joan, tan muntanyenc, tan ple de visitants, d'estrangers i de construccions fetes amb bon gust.

Anirem a...

A N'ALÍ

N'Alí és un germà petit del Massanella i hi serà la propera sortida, si no ens ho impedeix la calor ni el mal temps. Aquest puig és un que té la clàssica forma cònica (com l'Ofre) i que es veu a l'esquerra del Massanella quan es puja a Lluc o des del Tomir. La pujada no serà massa feixuga perquè partirem des d'una certa altura (300 o 400 metres).

Joan Sastre i Joan Moratons

TROBADA A CAN TRONCA DELS QUINTOS. 1995

Dins l'any trenta vàrem néixer
a la llar de nostres pares
on ens donaren per créixer
i mos camuflaren ses tares
estimant-nos sense queixa
beneïts pares i mares.

Dins sa trobada d'enguany
hem de gaudir d'alegria
volguent envellir el viarany
visquent sols, o en companyia
sense pensar en lo d'antany
si té mala fesomia.

Que estam de bé tots plegats
molt *guay* és nostra quintada
no feim cara d'enfadats
i som una bona taulada

hem de viure esperançats
per l'any que ve altra vegada.

Que Déu mos doni salut
per alegres poder estar
amb una barcella o un almud
a caramull i a vessar
i que ens augmenti la virtut
de l'amor per estimar.

Seixanta-cinc primaveres
estius, hiverns i tardors
cantem vius com cadernereres
deixant passar sa tristors
nostres vides mitjanceres
conservem amb pau i amor.

Bàrbara. Mates Sastres

mel i sucre, dolcet dolcet

La carrera electoral d'enguany, a l'Ajuntament de Sant Joan, du marxa de ser de les més desiguals que es recorden d'ençà del restabliment de la democràcia. Enfront d'un cavall jove, ple d'energia, de pèl lluent (diguem-li PP), una comparsa de bísties menors (diguem-los someres, o PSM, US i Arrel). La contesa és tan desigual que sembla que només engresca els segurs guanyadors (com si un equip de primera jugàs contra un de regional). Els que ja es veuen d'entrada com a perdedors, es planyen abans de començar i considerarien el súmmum de l'èxit mantenir els resultats de la darrera vegada. Amb aquest derrotisme, l'única esperança per a aquesta menudalla seria que hi hagués una crisi dins el PP.

Parlant de partits grassos i magres, un dels problemes més grossos que tenen aquests darrers és trobar joves que vulguin integrar-s'hi, sobretot per anar envant. Una explicació és que els joves són espavilats i veuen d'una hora lluny quin és el cavall guanyador (i no només a Sant Joan). Creuen que fent l'aposta correcta tenen més números per ser afavorits per qualsevol esquitx, ja sigui de la benevolència pública ja sigui de la privada (hi ha fins i tot qui té un negoci unipersonal i té por de perdre qualche client conservador si l'*ofèn* presentant-se a les llistes de l'oposició). S'ha de reconèixer, tanmateix, que l'avanç del conservadorisme no és exclusiu de Sant Joan (encara que potser a la vila hi té unes proporcions majors que a altres llocs) i, fins i tot, n'hi ha que diuen que és una conseqüència natural del progrés.

Dues notícies sobre l'afer Gilet. Una: el Sr. Francesc Gilet ha de sol·licitar ampliació de llicència per al seu xalet. Dues: el batle diu que li posarà una multa, d'entre cinc i dues-centes mil pessetes. Els comentaris són obligats. Si havíem quedat que tot era correcte, perquè ara es necessita una ampliació de la llicència? Si els diaris no haguessin aixecat la llebre, s'hauria

*No
convendria
especialitzar
una mica la
fira del
Quart
Diumenge?*

enganat l'Ajuntament fent molt més del que s'havia declarat? Quina quantia tindrà la multa del Sr. Gilet?

Un any més, s'ha celebrat la Fira del IV Diumenge. Es pot dir que el nombre de venedors (sobretot els ambulants) s'ha doblat, que un dels productes que ocupen més espai continuen sent els vehicles (encara que no és segur que sigui els que generen més negoci), que la presència santjoanera es manté. En resum, la Fira no va cap amunt ni cap avall i es pot mantenir sense pena ni glòria un bon estol d'anys. Potser seria hora de replantejar-se-la i això passaria per donar-li un toc que la distingís de les innumerables fires que han aparegut a tots els pobles de Mallorca. Una possibilitat seria l'especialització. Es tractaria d'analitzar la competència i dissenyar un producte que fos més atractiu, perquè vendre una fira és ben igual que vendre qualsevol altre producte.

Joan Bauçà

SOM CONSCIENTS QUE L'ALCOHOLISME ÉS UNA MALALTIA GREU?

Que jo recordi, i crec que vosaltres també hi estareu d'acord, fa molts anys no sentíem, ni per causalitat, paraules un poc malsonants com alcohòlic, drogoaddicte, ludòpata... i tantes i tantes coses més que ens sonaven un poc estranyes, i a dir ver no enteníem. Bé idò, ara que desgraciadament ja ho sabem, i ho veiem contínuament, poc o res feim, ens riem d'aquests senyors, i aquí no hi ha distinció de sexes ni d'edats.

Ens hem aturat mai a pensar que aquestes addiccions poden convertir-se en una malaltia incurable si no s'hi posa remei d'hora? És bo recordar que hi ha gent que ens pot ajudar. Pensem que si ho preguntam o en demanam informació qualcú ens podrà ajudar. Molts o quasi tots no som conscients del que passa quan una persona està submergida en un món irreal. Recordem que no riem, sinó que feim riure. El que realment ens fa moltíssima falta és informació sense embullis ni

paraules que ens sonin malament sinó tot al contrari. Costa molt poc donar o ajudar una altra persona. Potser demà tu siguis qui necessiti ajuda.

Si vosaltres detectau problemes per excés de begudes alcohòliques en algun familiar o company de feina o amic, tengueu en compte que hi ha maneres de poder-lo ajudar. Parla'n-hi amb esment i prudència. Digueu-li que vos sembla que té un problema per culpa de l'alcohol. Posau-li exemples concrets per fer-li veure la dependència que està adquirint.

No és estrany que l'alcohòlic pugui estar en el que es s'anomena fase de negació. Nega qualsevol evidència del seu estat, desmenteix i minimitza els problemes que l'envolten.

Convé que eviteu l'apel·latiu alcohòlic quan un bevedor està en un moment d'autoexamen. Aquest terme li sonarà a amenaça, el relacionarà amb persecució i menyspreu de la societat.

Mentre s'espera la reacció del malalt, reacció que pot decaure en qualsevol moment, cal que el cònjuge o la família acudeixin a un especialista per recollir informació i iniciar el contacte, posant-lo en antecedents del cas.

No oblidem, però, una cosa molt important: l'alcoholisme té cura, si ens hi esforçam. La cosa més desagradable de l'alcohòlic és que quan ell emmalalteix tota la família també ho fa amb ell.

*Domingo Fontirroig,
monitor d'Abstèmia*

ABSTÈMIA

Camí Bandris s/n. Manacor
Teràpies els dilluns de les 19 a les 21 h.
Tel. 84 31 19
Urgències (24 h) Tel.: 40 14 84

AJUNTAMENT DE SANT JOAN

Servei de piscina estiu 95

Totes les persones interessades poden presentar les propostes d'explotació fins el 28 d'abril a la casa de la vila

